

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధంతాం సదా హృది ॥

జ్ఞానానన్దమయం దేవం నిర్మలస్పటికాకృతిమ్ ।

ఆధారం సర్వవిద్యానాం హయగ్రీవముపాస్మహే ॥ ౧ ॥

స్వతః సిద్ధం శుద్ధస్పటికమణి భూభృత్రప్తిభటం

సుధాసద్ధ్రీచీభిర్ఘృతిభిరవదాత్రిభువనమ్ ।

అనన్తైస్త్రయ్యనైరనువిహిత హేషాహలహలం

హతాశేషావద్యం హయవదనమీడిమహి మహాః ॥ ౨ ॥

సమాహారః సామ్నాం ప్రతిపదమృచాం ధామ యజుషాం

లయః ప్రత్యూహానాం లహరి వితతిర్భోధజలధేః ।

కథాదర్పక్షుభ్యత్కథకకుల కోలాహలభవం

హరత్వన్తర్వాన్తం హయవదన హేషా హలహలః ॥ ౩ ॥

ప్రాచీ సన్ధ్యా కాచిదన్తర్నిశాయాః

ప్రజ్ఞాదృష్టేరణ్ణనశ్రీరపూర్వా ।

వక్త్రీ వేదాన్ భాతు మే వాజివక్త్రా

వారీశాఖ్యా వాసుదేవస్య మూర్తిః ॥ ౪ ॥

విశుద్ధ విజ్ఞాన ఘన స్వరూపం

విజ్ఞాన విశ్రాణన బద్ధదీక్షమ్ ।

దయానిధిం దేహభృతాం శరణ్యం

దేవమ్ హయగ్రీవమహం ప్రపద్యే ॥ ౫ ॥

అపౌరుషేయైరపి వాక్రపజ్జైః

అద్యాపి తే భూతిమదృష్టపారామ్ ।

స్తువన్నహం ముగ్ధ ఇతి త్వయైవ

కారుణ్యతో నాథ కటాక్షణీయః ॥ ౬ ॥

దాక్షిణ్యరమ్యా గిరిశస్య మూర్తిః

దేవీ సరోజాసన ధర్మపత్నీ ।

వ్యాసాదయోఽపి వ్యపదేశ్యవాచః

స్ఫురన్తి సర్వే తవ శక్తిలేశైః ॥ ౭ ॥

మన్తోఽభవిష్యన్నియతం విరిజ్ఞోఽ

వాచాం నిధే వజ్ఞోతభాగధేయః ।

దైత్యాపనీతాన్ దయయైవ భూయోఽపి
అధ్యాపయిష్యో నిగమాన్ న చేత్ త్వమ్ || ౮ ||

వితర్కణ్డోలాం వ్యవధూయ సత్వే
బృహస్పతిం వర్తయసే యతస్త్వమ్ |
తేనైవ దేవ త్రిదశేశ్వరాణామ్
అస్పృష్ట డోలాయిత మాధిరాజ్యమ్ || ౯ ||

అగ్నౌ సమిధార్చిషి సప్తతన్తః
ఆతస్థివాన్ మన్తమయం శరీరమ్ |
అఖణ్ణసారైర్లవిషాం ప్రదానైః
ఆప్యాయనం వ్యోమసదాం విధత్సే || ౧౦ ||

యన్మూలమీదృక్ ప్రతిభాతి తత్త్వం
యా మూలమామ్నాయ మహాద్రుమాణామ్ |
తత్వేన జానన్తి విశుద్ధ సత్వాః
తామక్షరా మక్షరమాత్పకాం త్వామ్ || ౧౧ ||

అవ్యాకృతాద్ వ్యాకృతవానసి త్వమ్

నామాని రూపాణి చ యాని పూర్వమ్ ।

శంసన్తి తేషాం చరమాం ప్రతిష్ఠాం

వాగీశ్వర త్వాం త్వదుపజ్జవాచః ॥ ౧౨ ॥

ముగ్ధేన్దు నిష్యన్త విలోభనీయాం

మూర్తిం తవానన్త సుధా ప్రసూతిమ్ ।

విపశ్చితశ్చేతసి భావయన్తే

వేలాముదారామివ దుగ్ధసిన్ధోః ॥ ౧౩ ॥

మనోగతం పశ్యతి యః సదా త్వాం

మనీషినాం మానస రాజహంసమ్ ।

స్వయమ్ పురోభావ వివాదభాజః

కింకూర్వతే తస్య గిరో యథార్థమ్ ॥ ౧౪ ॥

అపి క్షణార్థం కలయన్తి యే త్వామ్

ఆప్లావయన్తం విశదైర్మయాభైః ।

వాచాం ప్రవాహైరనివారితైస్తే

మన్షాకినీం మన్తయితుం క్షమన్తే ॥ ౧౫ ॥

స్వామిన్ భవద్ధ్యాన సుధాభిషేకాత్
వహన్తి ధన్యాః పులకానుబంధమ్ ।
అలక్ష్మితే క్వాపి నిరూఢమూలమ్
అఙ్గేష్వివానన్తధుం అఙ్కురన్తమ్ ॥ ౧౬ ॥

స్వామిన్ ప్రతీచా హృదయేన ధన్యాః
త్వద్ధ్యన చన్ద్రోదయ వర్తమానమ్ ।
అమాన్తమానన్త పయోధిమన్త
పయోభిరన్తాం పరివాహయన్తి ॥ ౧౭ ॥

స్వైరానుభావాన్స్తదధీన భావాః
సమ్పృద్ధవీర్యాన్స్తదనుగ్రహేణ ।
విపశ్చితో నాథ తరన్తి మాయాం
వైహారికీం మోహన పిఞ్చికాం తే ॥ ౧౮ ॥

ప్రాఙ్శ్చిర్మితానాం తపసాం విపాకాః
ప్రత్యగ్రనిఃశ్రేయస సమ్పదో మే ।
సమేధిషీరంస్తవ పాదపద్మే
సఙ్కల్ప చిన్తామణయః ప్రణామాః ॥ ౧౯ ॥

విలుప్త మూర్ధన్య లిపి క్రమాణామ్

సురేన్ద్ర చూడాపద లాలితానామ్ ।

త్వద్రజ్ఞి రాజీవ రజఃకణానామ్

భూయాన్ ప్రసాదో మయి నాథ భూయాత్ ॥ ౨౦ ॥

పరిస్ఫురన్నాపుర చిత్రభాను-

ప్రకాశ నిర్ఘాత తమోనుషఙ్గామ్ ।

పదద్వయాం తే పరిచిన్మహే ౭న్తః

ప్రబోధ రాజీవ విభాత సన్ధ్యామ్ ॥ ౨౧ ॥

త్వత్కింకరాలమ్కరణోచితానాం

త్వయైవ కల్పాన్తర పాలితానామ్ ।

మఙ్గుప్రణాదం మణినూపురం తే

మఙ్గాషికాం వేదగిరాం ప్రతీమః ॥ ౨౨ ॥

సన్చిన్తయామి ప్రతిభాదశాస్థాన్

సన్తుక్షయన్తం సమయ ప్రదీపాన్ ।

విజ్ఞాన కల్పద్రుమ పల్లవాభం

వ్యాఖ్యాన ముద్రా మధురం కరం తే || ౨౩ ||

చిత్రే కరోమి స్ఫురితాక్షమాలం

సవ్యేతరం నాథ కరం త్వదీయమ్ |

జ్ఞానామృతోదఞ్చనలమ్పటానాం

లీలాఘటీ యన్తమివాశ్రితానామ్ || ౨౪ ||

ప్రబోధ సిన్ధోరరుణైః ప్రకాశైః

ప్రవాళ సజ్ఞాతమివోద్వహన్తమ్ |

విభావయే దేవ సపున్తకం తే

వామం కరం దక్షిణమాశ్రితానామ్ || ౨౫ ||

తమాంసి భిత్వా విశదైర్మయాభైః

సప్రీణయన్తం విదుషశ్చకోరాన్ |

నిశామయే త్వాం నవపుణ్ణరీకే

శరద్ధనే చన్తమివ స్ఫురన్తమ్ || ౨౬ ||

దిశన్తు మే దేవ సదా త్వదీయాః

దయాతరఙ్గానుచరాః కటాక్షాః |

శ్రోత్రేషు పుష్కామమృతమ్ క్షరన్తీం

సరస్వతీం సంశ్రిత కామధేనుమ్ || ౨౭ ||

విశేషవిత్పారిషదేషు నాథ

విదర్ధ గోష్ఠీసమరాఙ్గణేషు |

జిగీషతో మే కవితార్కికేన్ద్రాన్

జిహ్వగ్ర సింహాసనమభ్యుపేయాః || ౨౮ ||

త్వాం చిన్తయన్ త్వన్మయతాం ప్రపన్నః

త్వాముద్గ్రాణన్ శబ్దమయేన ధామ్నా |

స్వామిన్ సమాజేషు సమేధిషీయ

స్వచ్ఛన్ద వాదాహవ బద్ధశూరః || ౨౯ ||

నానావిధానామగతిః కలానాం

న చాపి తీర్థేషు కృతావతారః |

ద్రువం తవానాథపరిగ్రహోయాః

నవం నవం పాత్రమహం దయాయాః || ౩౦ ||

అకమ్పనీయాన్యపనీతి భేదైః

అలన్కృషీరన్ హృదయం మదీయమ్ |

శజ్కాకళజ్కాపగమోజ్జ్వలాని

తత్వాని సమ్యజ్చ తవ ప్రసాదాత్ || 30 ||

వ్యాఖ్యా ముద్రాం కరసరసిజైః పుస్తకమ్ శఙ్ఖచక్రే

బిభ్రద్విన్నస్పటికరుచిరే పుణ్ణరీకే నిషణ్ణః |

అష్టానశ్రీరమృతవిశదైరంశుభిః ప్లావయన్ మాం

ఆవిర్భూయాదనఘ మహిమా మానసే వాగధీశః || 31 ||

వాగర్థ సిద్ధిహేతోః

పఠత హయగ్రీవసంస్తుతిం భక్త్యా |

కవితార్కికకేసరిణా

వేఙ్కటనాథేన విరచితామేతామ్ || 33 ||

□ ఇతి శ్రీహయగ్రీవస్తోత్రం సమాప్తమ్ ||